दैनिक लुम्बिनी

निजी क्षेत्रबाट निरन्तर प्रकाशित पहिलो राष्ट्रिय दैनिक

वर्ष ३७ | अंक २७८ | बुटवल | २०८२ असोज २८ गते, मंगलबार | नेपाल संवत ११४५ | Tuesday October 14, 2025 | पृष्ठ ४ | मूल्य रु. ६ मात्र | Lumbini

हामी बोलेर मात्र होइन पुऱ्याएर छाड्छौं

तपाईको अत्यन्तै जरूरी चिठी एवं पार्सलहरू नेपाल लगायत भारत र विश्वका प्रमुख शहरहरूमा पठाउनु परेमा हामीलाई सम्झनुहोस्

सुपर काइनेटिक कुरियर्स सर्भिस

ट्राफिक चोक हिमालयन बैंकको साइड (सुर्य लाईफ इन्सोरेन्स भएको भवन) फोन:- ०७१५४२५०१

रूपन्देहीमा राति ९ बजेपछि देउसी भैलो खेल्न नपाइने

बुटवल । रूपन्देहीमा तिहारको अवसरमा खेलिने देउसी भैलो राति ९ बजेसम्म मात्र खेल्न पाइने भएको छ ।

जिल्ला सुरक्षा समतिको बैठकले देउसी भैलो राति ९ बजेसम्म मात्र खेल्न पाइने र देउसी भैलोमा सहभागीहरुले मादक पदार्थ सेवन गर्न नपाउने निर्णय गरेको प्रमुख जिल्ला अधिकारी डा.टोकराज पाण्डेले बताए । देउसी भैलो खेल्ने क्रममा मापसे गरेको पाइए कानुनअनुसार कारबाही हुने निर्णय भएको उनले बताए ।

जेनजी आन्दोलनपछि उत्पन्न परिस्थितिअनुसार समाजमा शान्ति सुरक्षाको प्रत्याभूति दिन प्रशासनले चाडपर्व लक्षित सुरक्षा योजना बनाई जिल्लाका १६ वटै पालिकामा परिपत्र गरिएको प्रजिअ पाण्डेले जानकारी दिए ।

» *बाँकी ३ पेजमा*

'कांग्रेसमा विशेष महाधिवेशनको पक्षमा बहुमत'

बुटवल । नेपाली कांग्रेसमा विशेष महाधिवेशन माग्दै संकलित हस्ताक्षरमा बहुमत पुगेको दाबी गरिएको छ । आजदेखि सुरु हुने केन्द्रीय समितिको बैठकअघि केन्द्रीय कार्यालयमा उक्त हस्ताक्षर दर्ता गर्ने तयारी भएको छ । सभापति शेरबहादुर देउवालाई हटाउन महामन्त्रीद्वय गगन थापा र इतर पक्षका नेता डा. शेखर कोइराला निकट नेताहरूले सङ्कलन गरेको हस्ताक्षर केन्द्रीय कार्यालयमा दर्ता गराउने तयारी भएको हो ।

विशेष महाधिवेशनको पक्षमा ५३ प्रतिशत प्रतिनिधिले हस्ताक्षर गरेको दाबी छ । विशेष महाधिवेशनको पक्षमा धेरै हस्ताक्षर सङ्कलन भएपछि रोक्नको लागि संस्थापन पक्षका नेताहरूले केन्द्रदेखि नै दबाब दिएको एक नेताले बताए ।

केन्द्रीय कार्यसमितिले आवश्यक ठानेमा वा केन्द्रीय महाधिवेशनका चालीस प्रतिशत सदस्यहरूले केन्द्रीय महाधिवेशनको बैठक बोलाउन विशेष कारण खुलाई केन्द्र समक्ष लिखित अनुरोध गरेमा निवेदन परेको तीन महिनाभित्रमा विशेष केन्द्रीय महाधिवेशन बोलाउनुपर्ने उल्लेख छ । त्यही विधानअनुसार महामन्त्रीद्वयको सक्रियतामा हस्ताक्षर सङ्कलन भएको हो । तर, संस्थापन पक्षका नेताहरूले भने हस्ताक्षर सङ्कलन गरेर पार्टी विभाजनको रेखा कोरेको आरोप लगाएका छन् । महामन्त्रीद्वयले मंसिरमा नियमित महाधिवेशन नभए विशेष महाधिवेशन गरेर भए पनि देउवालाई हटाउने रणनीति अख्तियार गरेका छन् ।

यद्यपि, संस्थापन पक्ष भने मंसिरमा महाधिवेशन गर्न सम्भव नहुने भन्दै चुनावपछि गर्नुपर्ने पक्षमा गर्नुपर्ने अडान राख्दै आएका छन् ।

देउवाको सम्मानजनक बिदाइका लागि महाधिवेशन गर्ने, उपसभापति खड्कालाई केन्द्रीय समितिबाटै कार्यवाहक तोक्नेदेखि केन्द्रीय समिति नै भङ्ग गरेर एक जनालाई संयोजक तोक्नेसम्मको विकल्पमा कांग्रेसभित्र छलफल भइरहेको छ ।

इतर पक्षका नेता गुरुराज घिमिरेसहित १०९ नेताहरूले असोज ६ गतेबाट विशेष महाधिवेशन माग्दै हस्ताक्षर सङ्कलन थालेका थिए ।

सुन तस्करी प्रकरण :

माओवादी नेता महराविरुद्ध मुद्दा दर्ता, पुन अनुसन्धानमा

महरासँग ८ करोड ५५ लाख २८ हजार ३७४ रुपैयाँ बिगो र ३ वर्षभन्दा बढी अवधि कैद सजाय माग दाबी गरिएको छ ।

लुम्बिनी संवाददाता

बुटवल

सुन तस्करी प्रकरणमा पत्राउ परेका पूर्वसभामुख कृष्णबहादुर महराविरुद्ध मुद्दा दर्ता भएको छ । जिल्ला सरकारी वकिलको कार्यालयका प्रमुख रामहरि काफ्ले महराविरुद्ध मुद्दा दर्ता भएको जानकारी दिए ।

उनीविरुद्ध ८ करोड ५५ लाख २८ हजार ३७४ रुपैयाँ बिगो र ३ वर्षभन्दा बढी अवधि कैद सजाय माग दाबी गरिएको छ । उनीविरुद्ध मंगलबारदेखि थुनछेक बहस हुनेछ । बहसपछि धरौटीमा रिहा गर्ने कि थुनामा राख्ने भन्ने आदेश हुनेछ ।

नेपाल प्रहरीको केन्द्रीय अनुसन्धान ब्यूरो (सीआइबी)ले महरालाई आइतबार पत्राउ गरेको थियो ।

उनीमाथि विद्युतीय चुरोट भेपमा लुकाएर ल्याइएको सुन विमानस्थल भन्सारबाट छुटाउन दबाब दिएको आरोप छ ।

१० पुस २०७९ मा फ्लाई दुबईको फ्लाइटनम्बर एफजेट ०५८७ नम्बरबाट काठमाडौं आएका चिनियाँ राहदानी बाहक लि हानसोङले ल्याएका दुई वटा सुटकेश शंकास्पद देखिएपछि चेकजाँच गर्दा भेप देखिपछि विमानस्थल भन्सार कार्यालयले नियन्त्रणमा लिएको थियो । पासपोर्ट फिर्ता लिएर हासोङले पर्सिपल्टै काठमाडौं छाडे । भेप भने लामो समयसम्म भन्सारमै थन्किको ।

भेपमा तस्करीको सुन भएको सूचना पाएपछि विमानस्थलका कर्मचारीले सुटुक्क साटे । भेप साटिएको शंका लागेपछि २६ बैशाख २०८० मा भन्सारले सीआइबीलाई पत्राचार गर्दै अनुसन्धान गर्न भनेको थियो ।

२ महिनासम्म लगाएर अनुसन्धान गरेको सीआइबीले ९ किलो सुन तस्करी भएको निष्कर्ष निकाल्दै भन्सारकै नासु रेवन्त खड्कासहित ६ जनाविरुद्ध मुद्दा दायर गरेको थियो ।

पूरक अभियोजनमा चिनियाँ मूलका बेल्जियमका नागरिक दावा छिरिङ, उनका गाडी चालक लोकेन्द्र पौडेल, राहुल महरा, नीमा गुरुङलाई मतियार बनाएर मुद्दा दायर गरिएको थियो ।

महरा संलग्न रहेको भनिएको उक्त सुन तस्करीको फाइलमा अनुसन्धान अघि बढाउँदै उनीसँग केही दिन अघि बयान लिइएको थियो ।

यसैबिच विद्युतीय चुरोट (भेप) मा सुन लुकाएर तस्करी प्रकरणमा पूर्वउपराष्ट्रपति एवम् माओवादी केन्द्रका उपाध्यक्ष नन्दबहादुर पुन (पासाङ) र उनका छोराहरूविरुद्ध पनि प्रहरीले अनुसन्धान अघि बढाएको छ ।

सुन तस्करी प्रकरणमा रोल्पाको राङ्सी घर भएका पूर्वउपराष्ट्रपति पुन पनि विवादमा मुछिएकाले उनीमाथि पनि अनुसन्धान अघि बढाइएको नेपाल प्रहरीका एक उच्च अधिकारीले बताए ।

दुई वर्षअघि उनका जेठा छोरा जितेन्द्रले शक्तिको दुरुपयोग गरी हुम्लावासी भएको कागजात बनाई सीमा वारपार गर्ने परिचयपत्र गृह मन्त्रालयबाट बनाएका थिए । त्यसपछि हुम्ला र चीनको सीमा क्षेत्र ताक्लाकोट पुगेर चिनियाँ टोलीसँग 'तमसुक गरेर चार किलो सुन बुझेको' समाचार सार्वजनिक भएको थियो । सुनको भुक्तानीबापतको सावाँ-ब्याजको रकम चिनियाँ पक्षलाई नदिएपछि यो प्रकरण बाहिरिएको थियो ।

पुन दुई कार्यकाल उपराष्ट्रपति छँदा स्वकीय सचिव रहेका जितेन्द्र हाल अमेरिकामा रहेको पारिवारिक स्रोत बताउँछ ।

पूर्वउपराष्ट्रपति पुनका कान्छा छोरा दीपेश पुन पनि सुन तस्करी प्रकरण, सहकारी ठगी र भुटानी शरणार्थी प्रकरणलगायतमा मुछिएपछि फरार रहेको प्रहरी अधिकृतहरु बताउँछन् ।

२०७९ सालमा भेपमा लुकाएर ल्याइएको करिब ९ किलो सुन र २०८० सालमा हङकङबाट ब्रेक सुमा लुकाएर ल्याइएको ६१ किलो सुन तस्करी प्रकरणमा दिपेश मुछिएका छन् । सुन तस्करी प्रकरणमा गठन गरिएको जाँचबुझ आयोगले दीपेशको संलग्नता किटान गर्दै थप अनुसन्धान गर्न सरकारलाई सुझाव दिएको थियो ।

सहकारी ठगी प्रकरणमा पत्राउ समेत परेका दिपेश हाजिरी जमानीमा छुटेका थिए । हाल उनी भारतमा रहेको सूचना रहेको प्रहरी अधिकारीहरु बताउँछन् ।

यसैगरी तत्कालीन उपराष्ट्रपति पुनको सचिवालयमा 'वैदेशिक मामिला विज्ञ' पदको नियुक्ति लिएका जीवनकुमार गुरुङसमेत सुन तस्करी प्रकरणमा २०८० साल फागुनमा पत्राउ परेर धरौटीमा रिहा भएका थिए ।

यसैगरी पुनको आफन्त अमला रोका समेत सुन तस्करी प्रकरणमा जोडिएकी थिइन् । ठमेलको 'होटल भियना'समेत सञ्चालन गरेकी रोका गत असारमा दुई लाख धरौटीमा रिहा भएकी थिइन् ।

पूर्वउपराष्ट्रपति पुनका छोराहरु, आफन्त र उनको सचिवालयका सदस्य समेत सुन तस्करी प्रकरणमा मुछिएका र पुनको चिनियाँ टोलीसँग शंकास्पद सम्बन्ध रहेको भन्दै प्रहरीले उनीमाथि अनुसन्धान अघि बढाएको हो ।

डेंगुको संक्रमण बढ्दै, ५ हजार ८७४ जना संक्रमित

बुटवल । देशका धेरै जिल्लामा डेंगुको संक्रमण बढ्दै गइरहेको छ ।

पछिल्लो सातामा ४१३ जनामा डेंगु संक्रमित भएका छन् । इपिडिमियोलोजी तथा रोग नियन्त्रण महाशाखाको तथ्यांक अनुसार सन् २०२५ को सुरु अर्थात् गत पुसको मध्यदेखि हालसम्म ५ हजार ८७४ जनामा डेंगु पुष्टि भएको छ ।

७५ जिल्लामा डेंगु संक्रमण फैलिँदा ४ जनाको मृत्यु भएको छ। (इडीसीडी) को तथ्यांकअनुसार पछिल्लो साता गण्डकीमा सबैभन्दा बढी संक्रमित थपिएका छन् । गण्डकीमा १५१, बागमतीमा १०७, कर्णालीमा ६४, लुम्बिनीमा ३९, सुदूरपश्चिममा ३०, कोशीमा १६ र मधेशमा ६ जनामा संक्रमण पुष्टि भएको हो ।

एडिस एजेप्टाई र एडिस एल्बोपेक्टस नामक लामखुट्टेको टोकाइबाट लाग्ने डेंगु संक्रमण नेपालमा पहिलो पटक २००४ मा चितवनमा आएका एक विदेशी नागरिकमा भेटिएको थियो । त्यसपछि २००६ मा तराई र भित्री मधेशका केही जिल्लामा डेंगुका बिरामी भेटिएका थिए ।

शुरुमा डेंगु तराईमा मात्र सीमित भए पनि सन् २०१८ पछि पहाडी क्षेत्रमा समेत फैलियो र २०१९ मा पहाडमा ठूलो प्रकोपकै रूपमा देखा पर्यो।

२०२० मा धरानबाट फैलिएको डेंगुबाट १८ हजार संक्रमित भए । ४३ जिल्लामा फैलिएको डेंगुले १२ जनाको मृत्यु भयो। त्यसयता हरेक वर्ष ठूलो संख्यामा संक्रमित देखिन थालेको छ ।

अब यो रोग स्थानीय रूपमा फैलिने भएकाले वर्षभरि जोखिम रहिरहेको छ । सन् २०२२ मा डेंगु संक्रमित ७७ वटै जिल्लामा फैलिँदा ५४ हजारभन्दा बढी संक्रमित भए । उनीहरूमध्ये ८८ जनाको मृत्यु भएको थियो ।

२०२३ मा कोशी प्रदेशमा डेंगु फैलिएको थियो । २० जना मृत्यु हुँदा ५२ हजारभन्दा बढी संक्रमित भएका थिए । सन् २०२४ मा १५ जनाको मृत्यु र ४१, ८६५ जना संक्रमित भएका थिए ।

१० हजार व्यक्ति समुदायमा संक्रमित भएमा १ हजार जतिलाई डेंगुका लक्षणहरू देखिन्छन् । यसमध्ये ५०० जनालाई साधारण भाइरल फ्लु जस्ता लक्षण देखिन्छन्, जसलाई हड्डी भाँचिएको ज्वरो वा ब्रेक बोन फिभर भनिन्छ ।

डेंगु भएका व्यक्तिमा ज्वरो आउने, टाउको दुख्ने, आँखाका गेडी दुख्ने, मांसपेसी दुख्ने, घुँडा दुख्ने, पिँडौला करकर खाने र ढाड दुख्ने जस्ता लक्षण देखिन्छन् । केही व्यक्तिमा शरीरमा राता दानाहरू पनि देखा पर्छन् ।

डेंगु संक्रमण भएका व्यक्तिमा ज्वरो घटेको अवस्थादेखि ७२ घण्टासम्म क्रिटिकल फेज हुन्छ, जसमा जटिलतामा जाने सम्भावना रहन्छ । जनस्वास्थ्यविद्का अनुसार डेंगुको प्रकोप फैलिनुमा बढ्दो तापक्रम, जनघनत्व, अव्यवस्थित शहरीकरण, जलवायु परिवर्तन, लामो बर्खा, किटाणुमा कम तापक्रममा बाँच्न सक्ने क्षमताको विकासलगायत कारण हुन् ।

लामखुट्टेको वृद्धि विकास हुने ठाउँ भनेको पानी जमेको ठाउँ हो । वर्षाको कारणले पानी जमेको ठाउँमा मुख्यतः टायरहरू, गमलाका प्लेटहरू र फालेका कन्टेनरहरूमा यसको वृद्धि विकास हुनसक्ने अवस्था रहन्छ । लामखुट्टे हुर्किन चाहिने तापक्रम मुख्यतः २८ देखि ३२ डिग्री सेन्टिग्रेड हो ।

अहिले यसको अर्को प्रजाति एडिज एल्बोपिक्टस १६ डिग्री सेन्टिग्रेडभन्दा तलको तापक्रममा पनि विभिन्न युरोपियन देशहरूमा पाइएको छ, जसले डेंगु संक्रमण गराइरहेको छ । मुख्यतः अहिलेको हाम्रो तापक्रम र आर्द्रताले यसलाई वृद्धि विकास गर्न एकदमै मद्दत गर्छ ।

» *बाँकी ३ पेजमा*

नगरवासीहरूमा हार्दिक अनुरोध

- सबै बालबालिकालाई समयमै विद्यालय भर्ना गरी पहुँच सुनिश्चित गरौं।
- जन्म, मृत्यु, बसाईसराइ, विवाह दर्ता, सम्बन्धविच्छेद जस्ता व्यक्तिगत घटना दर्ता समयमै गरौं।
- मधुमेह, उच्च रक्तचाप र दमजस्ता स्वास्थ्य समस्याको नियमित चेकजाँच गरौं।
- पानी उमालेर मात्र पिउने गरौं।
- वन, वातावरण, वन्यजन्तु र सार्वजनिक सम्पत्तिको संरक्षण गरौं।
- आफ्नो गाउँ-एवम् शहर बजार वरपरको वातावरण सफा राखौं।
- सबैखालका विभेदको अन्त्य गरौं।
- नगरपालिकाको कार्यालयमा गई आफ्नो पसल, व्यवसाय दर्ता गरौं।
- स्वास्थ्यमा कुनै समस्या देखिए तुरुन्तै नजिकैको स्वास्थ्य संस्थामा जाँच गराउन जाऔं।
- खुल्ला स्थानमा दिसापिसाव नगरौं, चर्पीमा मात्र दिसापिसाब गरौं।

मित्रमणि खनाल
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

खेलराज पाण्डेय
नगरप्रमुख

बुटवल उप-महानगरपालिका
नगरकार्यपालिकाको कार्यालय, लुम्बिनी प्रदेश, रूपन्देही

सम्पादकीय

राजनीति र अपराधबिच जोडिएको सम्बन्ध

सुन तस्करी प्रकरणमा पक्राउ परेका पूर्वसभामुख कृष्णबहादुर महराविरुद्ध मुद्दा दर्ता भएको छ। महराको पक्राउ यो पहिलो होइन्, पहिले पक्राउ परेका महरा पुष्पकमल दाहाल प्रधानमन्त्री भएका बेला उन्मुक्ति पाएका थिए। महरा कारबाहीको दायरामा आउन सत्तापलट नै हुनपऱ्यो।

महराविरुद्ध ८ करोड ५५ लाख २८ हजार ३७४ रुपैयाँ बिगो र ३ वर्षभन्दा बढी अवधि कैद सजाय माग दाबी गरिएको छ। उनीविरुद्ध मंगलबारदेखि थुनछेक बहस हुनेछ। बहसपछि धरौटीमा रिहा गर्ने कि थुनामा राख्ने भन्ने आदेश हुनेछ। नेपाल प्रहरीको केन्द्रीय अनुसन्धान ब्यूरो सीआइबीले महरालाई आइतबार पक्राउ गरेको थियो। उनीमाथि विद्युतीय चुरोट भेपमा लुकाएर ल्याइएको सुन विमानस्थल भन्सारबाट छुटाउन दबाब दिएको आरोप छ। भुटानी शरणार्थी प्रकरण पनि राजनैतिक दबाबले अनुसन्धान नै प्रभावित भयो। पक्राउ परेका व्यक्तिहरु मुद्दा दायर भएपछि कतिपय अदालतबाट छुटे, कतिपय अझै पुर्पक्षको लागि थुनामै छन्। भिजिट भिसा प्रकरणमा संलग्नको पनि उस्तै हालत छ। अपराधलाई राजनैतिक स्वार्थको दाउपेच बनाइनु लोकतान्त्रिक व्यवस्थामा गलत काम हो।

अझै यो सरकार गठनपछि अब कानुनी शासनको बहाली हुन्छ भनेर आशा गरेका धेरैलाई सरकारले निराश बनाएको छ। सिंहदरबारसहितका भौतिक सम्पत्तिमा आगो लगाउने, प्रहरीको हत्या गर्ने र प्रहरीको हतियार लुट्नेलाई कारबाही गर्न प्रहरीले अग्रसरता देखाएपछि सरकारले तत्काल केही नगर्न प्रहरीलाई निर्देशन दिएको छ। न्यायिक आयोग गठन भएको र त्यो आयोगले काम गरिरहेकोले आयोगको दायरामा राख्न गृहमन्त्रालको निर्देशनले प्रहरी आश्चर्यमा परेको छ। फौजदारी अपराधमा संलग्न व्यक्तिलाई पक्राउ गर्न कानुनले खुला गरेको अवस्थामा कानुनको धज्जी उडाउने काम भएको छ।

अपराधको राजनीतिकरण र राजनीतिको अपराधीकरण गर्ने शिलशिलाले नागरिकमा निराशा बढेको हो। यो निराशालाई रोक्ने काम यो सरकारले गर्छ भन्ने विश्वास गरेकाहरु सरकार गठनको एक महिनामै निराश हुनुपर्ने अवस्था आउनु मुलुकका लागि शुभसंकेत होइन्। विगतकाले ठिक गरेका थिएनन्, अपराध र राजनीतिलाई घोलेर शासन व्यवस्था सञ्चालन ठिक गरेका थिएनन् भन्नेहरु नै शासन प्रणालीलाई सही लयमा अघि बढाउनुको साटो लुटपाट र आगजनीमा संलग्नहरुप्रति उदार बन्दा प्रहरीको मनोबल खस्केको छ। प्रहरीलाई ठाउँ-ठाउँमा हातपात र दुर्व्यहारका घटना भएका छन्, शासन प्रणालीलाई सही बाटोमा लैजान अपराधमा संलग्न जो होस्, कानुनी दायरामा आउनुपर्छ। सत्ताको आडमा कसैलाई जोगाउने र कसैलाई कानुनी दायरामा ल्याउने प्रवृत्तिले कानुनको प्रयोग सही ढंगले भएको मानिँदैन। यस्तो प्रवृत्ति बढ्दै गए समाजमा अराजकता झनै बढ्छ, अराजक समाजलाई लयमा हिंडाउने काम चुनौतीपूर्ण छ। जिम्मेवार बनौं, कानुनको कार्यान्वयन जवाफदेही भएर गरौं, नागरिकलाई विश्वास दिलाउने गरी कानुनको कार्यान्वयन गरौं।

नेप्से परिसूचक ४४ अङ्कले बढ्यो

काठमाडौं। नेपाल स्टक एक्सचेञ्ज (नेप्से) परिसूचक सोमबार ४४ दशमलव २५ अङ्कले बढेर दुई हजार ५४७ दशमलव ६० बिन्दुमा कायम भएको छ। यो एक दशमलव ७६ प्रतिशतको वृद्धि हो।

३३० कम्पनीको ९९ लाख चार हजार ८७४ कित्ता शेयर ४८ हजार ८३६ पटक खरिदबिक्री हुँदा रु चार अर्ब ९७ करोड ५४ लाख आठ हजार ५४५ बराबरको कारोबार भएको नेप्सेले जनाएको छ।

सबै समूहको उपसूचक हरियो देखिएको छ। बैङ्किङ शून्य दशमलव २८, विकास बैङ्क एक दशमलव ४१, वित्त एक दशमलव ०२, होटल तथा पर्यटन तीन दशमलव ३५, जलविद्युत् दुई दशमलव १०, लगानी दुई दशमलव २७ र जीवन बीमा समूह एक दशमलव ९२ प्रतिशतले बढेको छ।

त्यस्तै, उत्पादन तथा प्रशोधन एक दशमलव ५६, लघुवित्त शून्य दशमलव ६३, म्युचुअल फन्ड शून्य दशमलव ३२, निर्जीवन बिमा एक दशमलव ४४, व्यापार दुई दशमलव ८१ र अन्य समूह पाँच दशमलव ०१ प्रतिशतले बढेको छ।

नेपाल माइक्रो इन्स्योरेन्स कम्पनी लिमिटेड, नेपाल रिइन्स्योरेन्स कम्पनी लिमिटेड र क्रेष्ट माइक्रो इन्स्योरेन्स लिमिटेडको शेयर मूल्यमा सकारात्मक सर्किट लागेको छ। सबैभन्दा धेरै गुमाउनेमा भने कर्पोरेट डेभलपमेन्ट बैङ्क लिमिटेडको शेयर मूल्य पाँच दशमलव २६ प्रतिशतले घटेको छ।

कारोबार रकमका आधारमा सबैभन्दा धेरै एनआरएन इन्फ्रास्ट्रक्चर एन्ड डेभलपमेन्ट लिमिटेडको रु ३१ करोड ९१ लाख चार हजार ७३२ बराबरको कारोबार भएको छ। कारोबार भएका शेयर संख्याका आधारमा भने सबैभन्दा धेरै लक्ष्मी सनराइज बैङ्क लिमिटेडको पाँच लाख २३ हजार २३३ कित्ता शेयर किनबेच भएको हो।

चुनौतीका बिच चक्रव्यूहमा प्रधानमन्त्री

श्यामप्रसाद मैनाली

देशमा व्याप्त बेथितिका विरुद्ध जेन्जी समूहका युवाहरूले आन्दोलन गरे। नेपालको राजनीतिक इतिहासमा सम्भवतः विश्वकै परिप्रेक्ष्यमा पनि ३६ घण्टाको अवधिमा आन्दोलन समाप्त भएको र यसमा ठूला-ठूला उपलब्धिहरु हासिल गरेको यो नै प्रथमपटक हुनुपर्छ।

हालसम्म विश्वमा घटेका राजनीतिक आन्दोलनहरू अध्ययन गर्दा चेकोस्लोभाकियाको बेलबेट क्रान्ति सन् १९८९ मा १० दिनसम्म चलेको थियो। यसले शान्तिपूर्ण आन्दोलनको माध्यमबाट कम्युनिस्ट शासनको अन्त्य गरी लोकतन्त्रको बहाली गर्न सकेको थियो। क्रुर शासन प्रणालीलाई अन्त्य गर्न सफल भएको थियो। यसलाई पनि नेपालको जेन्जी आन्दोलनले पछि पारेको छ। करिब १०० जनाको सहादतपश्चात् आडम्बरी तानाशाही सरकारले घुँडा टेकेको छ। लोकतान्त्रिक शासन प्रणाली अवलम्बन गरेको देशमा शासनसत्तामा रहने पात्रहरू गलत देखिए।

पटक-पटक बेथितिलाई संस्थागत गर्न विशेष गरी तीन दलका शीर्षस्थहरू पालैपालो शासनसत्तामा रहे। उनीहरूको विलासी जीवनलाई राजनीतिमा प्रवेश गर्नुपूर्वको अवस्थासँग नेपाली जनताले नजिकबाट मूल्याङ्कन गरिरहेका थिए। राजनीतिक दलको आदर्श र सिद्धान्तलाई आत्मादेखि स्वीकार गरेका र यसैमा मतदान गर्न अभ्यस्त भएका हजुरबुबा, बुबाहरुले आफ्ना सन्ततिहरूको भविष्यको चिन्ता हुँदाहुँदै आन्दोलनमा होमिने साहस गरेनन्। जेन्जी पुस्ताका युवाहरूले राजनीतिक नेताहरूको सन्ततिहरूको विलासी जीवनलाई आफ्नो दैनिकीसँग तुलना गर्न थाले। उनीहरु आफ्ना भविष्यको बारेमा चिन्तित बन्दै गए। यही पुस्ताले शान्तिपूर्ण आन्दोलनमा जाने र यही माध्यमबाट शासकीय शैलीमा सुधार ल्याउने दृढता प्रकट गर्दै कार्यक्रम बनाउन व्यस्त थिए।

सरकारले यही समयमा सामाजिक सञ्जालमा प्रतिबन्ध लगायो। सबै नागरिक त्यसमा पनि युवा पुस्ता सामाजिक सञ्जाललाई आफ्नो जीवनरेखा (लाइफ लाइन) को रुपमा उपयोग गर्दै आइरहेको थियो। सामाजिक सञ्जालको प्रयोगको अभावमा उनीहरू आफ्नो जीवनलाई नै अपूर्ण सोंच्ने अवस्था थियो। केही नागरिकले सामाजिक सञ्जालकै प्रयोगबाट आफ्नो जीविकोपार्जन र आर्थिक तरक्कीसमेत गर्दै आएका थिए। यो युवा समूहहरूको लागि असह्य पीडाको विषय बन्यो।

आन्दोलनमा जाने तयारी उनीहरूको थियो। सामाजिक सञ्जालमा लागेको प्रतिबन्धले सम्पूर्ण जेन्जी पुस्तालाई एकताबद्ध बनायो। अन्य युवाहरुले पनि यसलाई साथ दिए। ठूलो संख्यामा आक्रोश र पीडाको मनस्थितिमा युवाहरु सडकमा निस्किए। यी युवाहरूमाथि अत्यन्त क्रूर दमन भयो। भाद्र २३ गतेका दिन सरकारले १९ जना अबोध स्कुले बालकहरूको हत्या गऱ्यो। आफ्ना सन्ततिहरू गुमाउनुपरेको अथाह पीडाबाट अत्यन्त आक्रोशित बनेका बुबा पुस्ताहरुसमेत भाद्र २४ गते आन्दोलनमा होमिन पुगे। उनीहरुले नेताहरू र शासनसत्तामा रहेकाहरूलाई निशाना बनाउन पुगे। प्रायः उनीहरु सबैलाई आर्मीले सुरक्षा दिइराखेको थियो। उनीहरूका घर र सरसामानहरू आगो लगाउने काम देशभर भयो। यो संकटपूर्ण अवस्थाको निकास शीघ्र दिनु जरुरी थियो।

प्रधानमन्त्रीकै हठी स्वभावका कारण देशले शीघ्र निकास पाएन। प्रधानमन्त्रीले राजीनामा दिए। तत्पश्चात् देश सरकारविहीनजस्तै देखियो। सुरक्षा संयन्त्रलाई स्पष्ट दिशानिर्देश गर्ने पदाधिकारीको अभाव देखियो। सुरक्षा निकायहरूको मनोबल अत्यन्त गिरेको अवस्था थियो। राष्ट्रलाई निकास दिने क्रममा आगामी फागुन २१ गते निर्वाचन गराउने कार्यादेशसहित पूर्वप्रधानन्यायाधीश सुशीला कार्कीलाई प्रधानमन्त्री बनाइयो। हालसम्म जेन्जी समूहले अपेक्षा गरेअनुसारका कुनै पनि काम वर्तमान सरकारबाट हुन सकेका छैनन्।

प्रधानमन्त्री चुनौतीहरूको चाङका बिच हुनुहुन्छ। अत्यन्त ठूला-ठूला समस्याको सामना गर्ने क्रममा चक्रव्यूहमा फस्नुभएको छ। यो दलदलबाट राष्ट्रलाई कसरी उहाँले निकास दिन सक्नुहुने हो ? उहाँको असली परीक्षा हुँदै छ। यद्यपि उहाँ प्रधानन्यायाधीश हुँदा तुलनात्मकरुपमा कम विवादमा पर्नुभएको व्यक्तित्व हुनुहुन्छ। यस अर्थमा उपलब्ध भएका मानिसहरूमा उपयुक्त व्यक्तिकै छनोट प्रधानमन्त्रीका रुपमा पाएको अनुभूति नेपाली नागरिकले गरेका छन्। उहाँको उपादेयता प्रधानमन्त्रीले उपयुक्त शासन प्रणाली दिएर प्रमाणित गर्नुपर्ने हुन्छ।

प्रधानमन्त्रीका चुनौतीहरू :

सर्वप्रथम त संवैधानिक चुनौतीको सामना प्रधानमन्त्रीले गर्नुपर्ने हुन्छ। सर्वोच्च अदालतमा प्रधानमन्त्रीको नियुक्तिको विषयमा रिट परिसकेको छ। सर्वोच्च अदालतले संविधानमा रहेका प्रावधानहरूको शाब्दिक अर्थ र मनसायका आधारमा निर्णय दिने हो। प्रधानमन्त्रीको नियुक्ति गर्दा कुनै पनि उपयुक्त धाराहरूको प्रयोग गरिएको छैन। संविधानको धारा ६१ मा राष्ट्रपतिले संविधानको संरक्षण गर्ने, पालना गर्ने र राष्ट्रिय एकताको प्रवर्द्धन गर्नेजस्ता विषयहरु छन्।

अन्तरिम सरकारको गठन गर्ने विषय धारा ६१ मा देखिँदैन। अन्य संवैधानिक व्यवस्थामा पनि यो उल्लेख भएको पाइँदैन। प्रधानमन्त्री नियुक्ति गर्ने सम्बन्धमा संविधानको धारा ७६ आकर्षित हुन्छ। यसमा पाँच चरणमा प्रधानमन्त्री नियुक्ति गर्ने स्पष्ट व्यवस्था छ। अन्तरिम प्रधानमन्त्री नियुक्ति गर्ने कल्पना नै गरिएको छैन। यी पाँचै प्रक्रियाद्वारा संसद्को प्रतिनिधिसभाको सदस्यलाई मात्र प्रधानमन्त्री बनाउन सक्ने व्यवस्था छ। यी सबै चरणमा प्रधानमन्त्री नियुक्ति गर्न नसकेको अवस्थामा मात्र संसद् विघटन हुन सक्छ।

संविधानको धारा १३२ को २ मा प्रधानन्यायाधीश वा सर्वोच्च अदालतको न्यायाधीश भइसकेको व्यक्ति यस संविधानमा अन्यथा उल्लेख भएकोमा बाहेक कुनै पनि सरकारी पदमा नियुक्तिको लागि ग्राह्य हुनेछैन भन्ने स्पष्ट व्यवस्था छ। पूर्वप्रधानन्यायाधीशले विद्यमान संविधानअनुसार प्रधानमन्त्री बन्न मिल्ने देखिँदैन। मुलुकमा असहज अवस्था सिर्जना भएको स्थितिमा संविधानमा बाधा अड्काउ फुकाउने व्यवस्था गरिएको हुन्छ। नेपालको संविधानमा धारा ३०५ मा बाधा अड्काउ फुकाउने प्रावधानको अध्ययन गर्दा अन्तरिम प्रधानमन्त्री बनाउने सन्दर्भमा मार्गप्रशस्त गरेको देखिँदैन। प्रतिनिधिसभाको सदस्य नभएको जो-कोही व्यक्तिलाई प्रधानमन्त्री बनाउन नमिल्ने स्पष्ट प्रावधान संविधानमा रहेको छ।

जेन्जी समूहका युवाहरूले केही मागहरू राखेका थिए। भ्रष्टाचार र बेथितिको नियन्त्रण, सामाजिक सञ्जालमाथि लगाएको प्रतिबन्ध फुकुवा, सुशासन कायम, प्रत्यक्ष निर्वाचित

प्रधानमन्त्री, प्रदेशसभाको खारेजीजस्ता एजेन्डाहरू राखेर आन्दोलनमा उत्रिएका थिए। उनीहरुले सरकार परिवर्तन मात्रलाई एजेन्डा बनाएका थिएनन्। उनीहरूका मागमध्ये हालका दिनसम्म आइपुग्दा सरकार परिवर्तन भएको छ र सामाजिक सञ्जालहरूको प्रतिबन्ध फुकुवा भएको छ।

अन्य मागहरू पूरा गर्न संविधानमा संशोधन जरुरी हुन्छ। देशमा विद्यमान संविधान क्रियाशील भएको अवस्था छ। यही संविधान अनुरुप अन्तरिम प्रधानमन्त्री नियुक्ति भएको दाबी गरिएको छ। ६ महिनाभित्र निर्वाचन गर्ने कार्यादेश नयाँ सरकारले पाएको छ। यो निर्वाचनपश्चात् बन्ने प्रतिनिधिसभाले मात्र संविधान संशोधनका विषयमा छलफल अघि बढाउन सक्छ। प्रतिनिधिसभाको निर्वाचन समाप्त भएपश्चात् प्रधानमन्त्री र राष्ट्रपतिको निर्वाचन यही संविधानमा रहेको प्रावधानअनुसार गर्नुपर्ने हुन्छ। प्रत्यक्ष निर्वाचित प्रधानमन्त्रीको सन्दर्भलाई वर्तमान संविधानले चिन्दैन।

अर्को कुरा, भ्रष्टाचार नियन्त्रणका सन्दर्भमा यो लेख तयार गर्दासम्म आयोग गठन भएको छैन। आयोग गठन हुँदा पनि कानुनतः कार्य अघि बढ्ने हो। प्राप्त प्रतिवेदन सरकारलाई बुझाउने हो। सरकारले त्यो प्रतिवेदनउपर सम्बन्धित निकायमा कारबाहीको लागि पठाउनुपर्ने हुन्छ। त्यो भनेको अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोग हो। आन्दोलनको क्रममा भएका क्षतिहरूका बारेमा जाँचबुझ गर्न विशेष अदालतका पूर्वअध्यक्ष गौरीबहादुर कार्कीको अध्यक्षतामा न्यायिक आयोग गठन भएको छ।

आयोगलाई दिएको कार्यावधि ३ महिना मात्र छ। यस अवधिमा यो कार्य सम्पन्न हुने सम्भावना न्यून छ। म्याद थप गरेर आयोगबाट प्रतिवेदन प्राप्त गर्ने र नयाँ निर्वाचित सरकार गठन हुने समय एकै पटक हुन सक्छ। नयाँ दलहरूले पनि हालका दिनसम्म राम्रो प्रभाव जनतामा छाड्न सकेका छैनन्। जनताले पत्याएका केही स्वतन्त्र हैसियतमा निर्वाचित भएका प्रतिनिधिहरुले दल खोलेमा नेपाली नागरिकहरूको आकर्षण ती दलहरूप्रति हुन सक्छ। प्रतिनिधिसभामा नयाँ दलले आरामदायी बहुमत प्राप्त गरेको अवस्थामा पनि राष्ट्रिय सभा जीवित नै रहन्छ। राष्ट्रियसभामा नयाँ दलहरूको प्रतिनिधित्व अत्यन्त न्यून र प्रारम्भको समयमा शून्य हुनेछ। यसले गर्दा निर्वाचनपश्चात् गठन हुने प्रतिनिधिसभाबाट पनि संविधान संशोधन गर्न सहज देखिँदैन। संविधान संशोधन नभई उपयुक्त मागहरु पूरा हुने अवस्था छैन।

प्रधानमन्त्री आफ्नो हैसियत विस्मरण गर्दै विवादित अभिव्यक्तिका साथ प्रस्तुत हुने गर्नुहुन्छ। प्रधानन्यायाधीश हुँदा अवकाश जीवन बिताइरहँदा पनि उहाँमा यो बानी थियो। जेनजी समूहले गरेको अहिलेको आन्दोलनले उग्र रूप लिएपछि उहाँले तत्कालीन गृहमन्त्री रमेश लेखकको बारेमा राजीनामा दिएर हुँदैन, उनलाई हत्कडी लगाउनुपर्ने हुन्छ भन्ने अभिव्यक्तिहरु आन्दोलनकारीहरूको बीचमा बसेर दिनुभएको थियो। यसबाट उनले आन्दोलनकारीहरुलाई थप प्रोत्साहित गरेको देखिन्छ। यसले गर्दा पनि अप्रिय घटनाहरु घटेको आलोचना सचेत वर्गमा भइराखेको छ। सम्मानित जिम्मेवारी पाइसकेकाबाट यस्तो शैलीको अभिव्यक्ति नआएको भए उत्तम हुने थियो। अब कार्की आयोगले प्रधानमन्त्री कार्कीलाई छानबिनको सिलसिलामा सोधपुछ गर्नुपर्ने अवस्था आएको छ। नेपालको भूराजनीतिक अवस्था अत्यन्त कठिन स्थितिबाट गुज्रिराखेको छ। ओलीजीले सांघाई सहयोग संगठनमा सहभागिता दिएर पश्चिमा शक्तिहरुलाई टाढा पुऱ्याएको आलोचना विदेश मामिलाका विज्ञहरूले गरिराखेका छन्। चुच्चे नक्सा बनाएर भारत बिच्किएको छ। उक्त नक्सा पाठ्यक्रममा राख्न नदिएर ओलीजीको असली रूप उदाङ्गो भएको अवस्था छ। द्वेध व्यक्तित्व ओलीजीले पटक-पटक प्रदर्शन गरिरहँदा छिमेकीलगायत मित्र राष्ट्रहरुले नेपाललाई हेर्ने दृष्टिकोण सकारात्मक छैन।

नेपाल रणनीतिक हिसाबले संयुक्त राज्य अमेरिका, भारत, चीनलगायतका देशहरूका लागि अत्यन्त संवेदनशील छ। चीन र भारत जनसंख्याका हिसाबले अग्रस्थानमा रहेका छन्। विश्व अर्थव्यवस्थाका हिसाबले पनि यी दुवै देशहरु अग्रपंक्तिमै छन्। इन्डोनेसियाले तीव्र गतिमा विकास गरिराखेको छ। यो गतिले निरन्तरता पाइरहँदा अबको १० वर्षमा एसिया युरोप र संयुक्त राज्य अमेरिकाको अर्थव्यवस्था, प्रविधि, शक्ति, स्रोत-साधन सबैमा माथि आउने अवस्था छ।

यसले गर्दा युरोप, अमेरिकालगायत पश्चिमा राष्ट्रहरूको गरिमा, प्रतिष्ठा विश्व राजनीतिमा घट्नेछ। अर्थव्यवस्थासमेत जोखिममा पर्दै जाने स्थिति छ। यो अवस्थामा नेपाल, चीन र भारतको व्यापार व्यवसायलगायतका विषयमा ट्रान्जिट राष्ट्रको रुपमा विद्यमान छ। यस अर्थमा पनि अमेरिकन, युरोपियन मात्र होइन इन्डो अमेरिकन स्वार्थ पनि नेपालमा केन्द्रित हुन सक्छ।

अन्तरिम प्रधानमन्त्री छिमेकी देशहरूको भ्रमणमा जाँदा, कतिपय कूटनीतिक नोटहरूको आदान-प्रदान गर्दा यी देशहरूसँग नेपालको सम्बन्धमा सुधार आउने सम्भावना कति छ ? सम्बन्ध सुधार गर्दा नेपालको राष्ट्रिय स्वार्थमा समझदारी हुने हो वा होइन ? भारत र नेपालबीचको सुपुर्दगी सन्धिमा भारतले उक्त देशको अदालतमा मुद्दा विचाराधीन रहेका अपराधीहरुलाई नेपालले सुपुर्दगी गरिदिनुपर्ने प्रावधान राख्न खोजेको सन्दर्भ चर्चामा छ। यो अवस्थामा नेपालले सहमति दिने स्थिति बन्यो भने यसले अर्को खतरा आमन्त्रण गर्न सक्छ। यो अवस्था प्रधानमन्त्रीलाई आइपर्न सक्छ। किनकि छिमेकी राष्ट्र भारतले जब नेपालमा राजनीतिक उथलपुथल हुने गर्दछ त्यही समयमा नेपाललाई भन्दा भारतलाई फाइदा हुने गरी सन्धि, सम्झौता र समझदारी गर्दै आएको इतिहास जीवन्त छ। यसमा अत्यन्त चनाखो हुनुपर्ने स्थिति छ।

आन्दोलन जेन्जी समूहले गरेको हो। प्रधानमन्त्री जेन्जी समूहले बनाएको हो। तर त्यो समूह कुन हो ? आधिकारिकरुपमा स्पष्ट हुन सकेको छैन। समूह-समूहमा जेन्जीहरू देखिएका छन्।

आउँदा दिनहरूमा सरकारले जेन्जी समूहसँग वार्ता र समझदारी गर्दै सरकार सञ्चालन गर्नुपर्ने हुन्छ। तर सरकारसँग वार्ता गर्ने व्यक्तिहरु को-को हुन् ? स्पष्ट छैन। एक समूहले उहाँलाई नै प्रधानमन्त्री बनाउन नहुने भनेर सडकमा विरोध गरिसकेको छ। यी सन्दर्भ र विषयलाई समेटेर जेन्जीहरूलाई एकताबद्ध बनाउने सत्प्रयास सरकारबाट हुनुपर्दछ। जेन्जी समूहकाले पनि सरकारलाई आफ्नो आधिकारिक प्रतिनिधि मण्डलको बारेमा स्पष्ट पारिदिनुपर्दछ। अन्यथा भविष्यमा सरकार सञ्चालन गर्न आन्दोलनकारी शक्तिहरूकै समर्थन नमिल्न सक्छ। यो अवस्था सिर्जना हुँदा अर्को आन्दोलन निकट भविष्यमै हुने सम्भावना वन्छ। किनकि जेन्जीका मागहरु अधिकांश पूरा भएका छैनन्।

देशभरका १४ हजार कैदी जेल तोडेर बाहिर निस्केका छन्। आशा लाग्दो दलका सभापतिले नै यसको प्रारम्भ गरेका हुन्। सुरक्षा निकायबाट १० हजार थान बुलेट र १२०० थान राइफल लुटेको अवस्था छ। यी हतियारहरु सरकारले फिर्ता लिन सकेको छैन। १४ हजार कैदीमध्ये ६ हाजर मात्र कारागारमा फर्किएका छन्। ८ हजार खुंखार अपराधीहरु समाजमा छिपेर बसेका छन्। उनीहरुले फाट्टफुट्ट अपराध कर्म गर्दै आएका छन्। अब यो देशमा अर्को आन्दोलन हुने अवस्था बन्यो भने यी खुंखार अपराधीहरूले आन्दोलनलाई हत्या-हिंसामा परिणत गर्दिन सक्छन्।

अपराधी प्रवृत्तिका मानिसहरुले यो ठूलो संख्यामा रहेका अपराधीहरू र हातहतियारहरूको उपयोग गरेर अर्को वितण्डा मच्चाउन सक्छन्। त्यस अवस्थामा मनोबल गिरेको प्रहरी प्रशासनबाट सरकारले धेरै अपेक्षा नगर्दा हुन्छ। सेनाको स्थिति देशका अमूल्य सम्पत्तिहरू खरानी हुँदा मुकदर्शक भएर बसेको घटनाले प्रस्ट पारेकै छ। यस सन्दर्भमा प्रधानमन्त्रीले विशेष सतर्क हुनु जरुरी छ। यी हातहतियार र अपराधीहरूलाई सरकारले फिर्ता ल्याउन गम्भीरताका साथ पहलकदमी गर्नु अत्यावश्यक छ।

निष्कर्ष :

जनताका नजरमा अस्वीकार्य प्रायः बन्दै गएका पुराना दलहरूमा सुधारको संकेत अझै पनि देखिएको छैन। बहुदलीय शासन प्रणालीमा जनताका प्रतिनिधि भनेका दलका नेताहरू नै हुन्, उनीहरूलाई नजरअन्दाज गरेर राष्ट्रिय समस्याहरूको समाधान हुन पनि सक्दैन। आन्दोलनकारीहरूले यी पुराना दलहरूलाई स्वीकार्ने अवस्था पनि देखिँदैन। पुराना दलहरूलाई आन्दोलनकारीका मागहरूप्रति संवेदनशील बनाउने प्रयासमा राष्ट्रपति र प्रधानमन्त्रीको अथक प्रयास हुनु जरुरी छ। मन्त्रीमण्डलमा जेनजीका प्रतिनिधिहरू अनिवार्यरुपमा राख्नुपर्दछ। सरकारभन्दा बाहिर रहेर रचनात्मक दबाब दिने, सुझाव दिने र आफ्ना मागहरुका पक्षमा सरकारलाई काम कारबाही गराउन अभिप्रेरित गराउने उद्देश्यले आन्दोलनकारी शक्तिहरु सम्मिलित एउटा सशक्त समिति सरकारबाहिर बन्नु जरुरी छ। यिनीहरूको सुझाव र सल्लाहमा सहमति कायम गर्दै सरकार अघि बढ्नुपर्दछ। बंगलादेशमा आन्दोलनकारी शक्तिहरूको प्रतिनिधित्व सरकारमा गराउँदा पनि उल्लेखनीय उपलब्धि हासिल हुन सकेको छैन। प्रधानमन्त्री युनुसले एक वर्षसम्म चुनाव गराउन सकेका छैनन्। सरकारको आलोचना तीव्र हुँदै गएको छ। यसको पुनरावृत्ति नेपालमा हुने सम्भावना प्रबल छ। यो अवस्था आउँदा राष्ट्रलाई सामना गर्न गाह्रो पर्दछ। ठूलो क्षति राष्ट्रले बेहोर्नुपर्ने स्थिति हुन सक्छ।

त्यसैले वर्तमान सरकारलाई गल्ती गर्ने छुट निरपेक्षरुपमा देखिँदैन। सबै पक्षहरुलाई समेटेर सत्ता चलाउनु र निर्वाचन सम्पन्न गरेर सत्ता हस्तान्तरण गर्नु यसको सर्वोपरि कर्तव्य हुन आउँछ। तर आन्दोलनकारीहरूका महत्वपूर्ण मागहरू उजागर मात्रै भएर रहेका छन्। यसले महत्व पाउन सकेको छैन। निर्वाचनपश्चात् मात्रै मागहरूको बारेमा चिन्तन हुने अवस्था बनेको छ। यो भनेको मागहरुको बारेमा उधारो आश्वासन मात्र हुनेछ। यसलाई सरकारले कसरी सम्बोधन गर्दै अघि बढ्ने हो ? सोचनीय छ।

नागरिक समाजका अगुवाहरुले सरकारलाई सहयोग गर्नुपर्छ। सरकारले पनि उनीहरूको सहयोग लिनु अत्यावश्यक छ। हालसम्म सरकार मन्त्रिपरिषद्लाई पूर्णता दिने सन्दर्भमा मात्र बढी व्यस्त भएको देखिँदै छ। नेतृत्वविहीनजस्तै देखिएको आन्दोलनकारी शक्ति सरकारका लागि सामञ्जस्यता कायम गर्न अत्यन्त कठिन बन्नेछ। आन्दोलनकारीहरूले पनि यो अवस्थालाई मनन गरी सरकारलाई सहयोग गर्नुपर्दछ। तर उनीहरुले उठाएका मागहरूमा भ्रष्टाचार नियन्त्रण, बेथितिमा सुधार, सुशासन कायम र राजनीतिक स्थिरताको सन्दर्भ अत्यन्त उपयुक्त छन्। यसबाट सरकार र आन्दोलनकारीहरु दुवै पछि हट्नुहुँदैन।

समाचार पत्रबाट

विद्यालयलाई प्राथमिक स्वास्थ्य उपचार बाकस

स्याङ्जा । अर्जुनचौपारी गाउँपालिका स्याङ्जाले पालिकाभित्र रहेका सामुदायिक विद्यालयलाई स्वास्थ्य सामग्री वितरण गरेको छ । आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ मा विद्यालय स्वास्थ्य कार्यक्रमअन्तर्गत छुट्टिएको बजेटमार्फत् स्वास्थ्य सामग्री वितरण गरिएको हो । पालिकाले एक कार्यक्रमको आयोजना गरी पालिकाभित्रका ३० ओटा सामुदायिक विद्यालयलाई उक्त सामग्री हस्तान्तरण गरेको छ ।

स्वास्थ्य क्षेत्रमा पालिकावासीमा कुनै असहज नहोस् भन्ने उद्देश्य राखेर गाउँपालिकाले स्वास्थ्यसम्बन्धी विभिन्न कार्यक्रम गर्दै आएको छ । नागरिक स्वास्थ रहे पालिका स्वास्थ हुन्छ भन्ने ध्येय राखेर गाउँपालिकाले आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ देखि स्वास्थ्य परीक्षण र स्वास्थ्य शिक्षा कार्यक्रम अगाडि बढाउँदै आएको अध्यक्ष प्रकाश तिवारीले जानकारी दिए ।

पालिकाले वितरण गरेको प्रथामिक उपचार बाकस (सामाग्री) मा स्टेजर, तौल नाप्ने यन्त्र, ज्वरो नाप्ने थर्मोमिटर, अक्सिजन नाप्ने मेसिन र कैची रहेका छन् । औषधीजन्य बस्तु भने सम्वन्धित स्वास्थ्य चौकीबाट लिन विद्यालयलाई सुझाएको अर्जुनचौपारी गाउँपालिकाका स्वास्थ्य शाखा प्रमुख इन्द्रबहादुर नेपालीले बताए । विद्यालय स्वास्थ्य कार्यक्रमअन्तर्गत ३ लाख बजेटमा पालिका भित्रका सबै सामुदायिक विद्यालयमा यो सामग्री वितरण गरिएको स्वास्थ्य शाखा प्रमुख नेपालीले बताए । विद्यार्थीलाई सामान्य उपचारमा सहज हुने विश्वासले विद्यालयलाई स्वास्थ्य बाकस प्रदान गरिएको गाउँपालिकाले जनाएको छ ।

गाउँपालिकाले प्रत्येक महिना पालिकाभित्रका सामुदायिक र संस्थागत विद्यालयमा मासिक रुपमा विद्यार्थीहरुको स्वास्थ्य परीक्षण र स्वास्थ्य शिक्षा दिँदै आएको छ । विद्यार्थीलाई विद्यालयमै देखिने सामान्य रोगका लागि त्यही निदान गर्न सहज होस् भनेर विद्यालयलाई प्राथमिक उपचार बाकस प्रदान गरेको अध्यक्ष तिवारीको भनाइ छ ।

'नागरिकका आधारभूत आवश्यकता स्वास्थ्य, शिक्षा र खानेपानीलाई पालिकाले जोड दिएको छ,' उनले भने-'पालिकाको साधनश्रोतले भ्याएसम्म नागरिकको आवश्यकता परिपूर्ति गर्नेमा लाग्छौं, पालिकाको समस्यालाई बुझेर सीमित साधानश्रोतलाई सही सदुपयोग गरी फाइदा उठाउनु होला ।'

विद्यालयको आवश्यकता र विद्यार्थीको रुचीका आधारमा गाउँपालिकाले प्रत्येक विद्यालयमा स्वास्थ्य शिक्षा सामग्री प्रस्तुत गर्दै आएको छ ।

पालिकाले विद्यार्थी मात्रै नभएर जेष्ठ नागरिकको स्वास्थ्य परीक्षणसँगै घरमै औषधिको व्यवस्था समेत गरिदिएको छ । सुगर, प्रेसरलगायतका रोगहरुका विषयमा समय-समयमा परीक्षण गरी घरमै औषधिको व्यवस्था मिलाएको गाउँपालिका अध्यक्ष तिवारीले बताए । पालिकाका घरधुरीमा स्वास्थ्यकर्मी पुगेर उनीहरुको समस्या र स्वास्थ्य अवस्था बुझेर आउने वातावरणले पालिकावासीहरु खुशी भएका छन् । उनीहरुले त्याएको तथ्याङ्ककै आधारमा पालिकाले नीति तथा कार्यक्रममा स्वास्थ्यका विषय समेट्ने गरेको जनाएको छ ।

छात्रवृत्ति वितरण

परासी । पश्चिम नवलपरासीमा छात्रवृत्ति वितरण गरिएको छ । सदरमुकाम परासीको रामग्राम वडा नं. २ मा अवस्थित रहेको पवन माध्यमिक विद्यालय परासीमा अध्ययनरत छात्रा विद्यार्थीहरुलाई छात्रवृत्ति वितरण गरिएको हो । विद्यालयमा अध्ययनरत कक्षा ११ र १२का छात्रा विद्यार्थीहरुलाई छात्रवृत्ति वितरण गरिएको पवन माविका प्रधानाध्यपक शालिकाराम लामिछानेले जानकारी दिए ।

उनको अनुसार गरिब विपन्न वर्गका विद्यार्थीहरुलाई छात्रवृत्ति वितरण गरिएको हो । परासीका समाजसेवी तथा पवन मावि कक्षा १२ मा अध्ययनरत विद्यार्थी सरिता पौडेलको पहलमा र उनको परिवारको सदस्यमा संकलन गरेको रकमबाट उक्त छात्रवृत्ति वितरण गरिएको पनव माविका सूचना अधिकारी तोरेन्द्र जिसीले बताए ।

प्रति एक छात्रा १० हजार पाँच सयको दरले १० जना छात्राहरुलाई छात्रवृत्ति वितरण गरिएको जिसीले जानकारी दिए । विद्यालय व्यवस्थापन समितिका अध्यक्ष वीन्द्रेरेश हरिजन तथा सामजसेवी सरिता पौडेलले संयुक्त रुपमा गरिब विपन्न वर्गका छात्राहरुलाई छात्रवृत्ति वितरण गरेका हुन् ।

छात्रवृत्ति वितरण गर्दै सामाजसेवी पौडेलले भनिन् -'मेरो परिवारको सदस्य अमेरिका बसेको र मेरा परिवारको केही सदस्यहरु आर्थिक अवस्थाबाट शिक्षाबाट वञ्चित हुन पुगेकोले त्यस्ता अब कुनै पनि विद्यार्थीहरु आर्थिक अभावको कारण शिक्षाबाट वञ्चित नहुन भन्ने उद्देश्यले उक्त छात्रवृत्ति वितरण गरिएको हो, त्यहाँ रहेका मेरा परिवारको सदस्यहरुले रकम संकलन गरी पठाइएको रकमबाट आर्थिकस्थित कमजोर र आर्थिक अभावमा पढ्न नसक्ने अवस्थाका विद्यार्थी छात्राहरुलाई एक मुष्ठ एकलाख पाँच हजार अमेरिकबाट पठाएकोले त्यो रकमबाट कक्षा ११ र १२ का विद्यार्थी छात्राहरुलाई छात्रवृत्ति रकम हस्तान्तरण तथा प्रमाणपत्र पनि वितरण गरिएको हो ।'

उनको अनुसार गत वर्ष पनि पवन माविमा अध्ययनरत कक्षा ११ र १२ का १५ जना विद्यार्थी छात्राहरुलाई एक लाख ५७ हजार पाँच सय बराबरको छात्रवृत्ति वितरण गरिएको थियो ।

केरा बिक्री नहुँदा किसान मर्कामा

घोराही । राप्ती गाउँपालिका-७ सिसहनिया निवासी रणप्रसाद सुवेदीले व्यावसायिक रुपमा केराखेती गरेको सात वर्ष भयो । उमेरले ५४ वर्ष पुगेका सुवेदी यस वर्ष भने केरा बिक्रीमा समस्या हुँदा चिन्तित छन् । सुरुआतमा दुई बिघाबाट केराखेती सुरु गरेका उनले हाल भने ५४ बिघा क्षेत्रफलमा खेती गर्दै आएको बताए । केरा बिक्री नभएर बारीमै कुहिएर जाँदा यस वर्ष आम्दानी घटेको उनले बताए ।

बजारमा दर्जनलाई रु १२० बढी मूल्यमा बिक्री भइरहेको केरा व्यवसायीले भने रु २५ दर्जनमा दिँदासमेत नलगेको किसान सुवेदीले जनाए । "यो साल केरा बिक्री नहुँदा कारोबार घरेको छ, केरा बिक्री नहुँदा बोटमा नै पाकेर खेर जाने अवस्था छ ।"-उनले भने । थोक व्यवसायीले सस्तोमा भारतबाट केरा भित्र्याउँदा स्थानीय उत्पादनले बजार नपाएको उनी बताउँछन् ।

उनका अनुसार तयार भएको केरा खेर जाने अवस्था भएको र बिक्रीका लागि व्यवसायी नआउँदा बारीमा जानसमेत मन नलाग्ने गरेको उनको भनाइ छ । उनले गएका वर्षहरुमा नियमित रुपमा ३५ जना स्थानीयलाई रोजगारी दिने गरेको भए पनि हाल भने तलब दिनसमेत समस्या हुँदा १५ जना मात्रै कामदार रहेको बताए ।

राप्ती केरा प्रवर्द्धन कृषक समूहका अध्यक्ष समेत रहेका सुवेदीले अघिल्ला वर्षहरुमा रु सवा करोडसम्मको कारोबार गर्ने र जसबाट रु ३० लाखसम्म बचत गर्दै आएको भए पनि यस वर्ष भने घाटा व्यहोर्ने अवस्था सिर्जना भएको जनाए । राप्ती केरा प्रवर्द्धन कृषक समूहमा राप्ती गाउँपालिका-७ भित्रका व्यावसायिक १८ जना केरा किसान आबद्ध छन् । यस वर्ष केरा बिक्रीमा समस्या हुँदा रु १० लाख कम आम्दानी हुने उनको आकलन रहेको छ ।

हरितालिका तिजदेखि छठ पर्वसम्म फलफूल बढी नै बिक्री हुने गर्दछ । त्यसमा केरा अधिक बिक्री हुन्छ । चाडपर्व लच्छित गरेर उत्पादन भएको केराले बजार नपाएपछि उत्पादन भएको धेरै केरा बारीमै कुहिएर जान थालेको सोही ठाउँका अर्का किसान तीर्थ ज्ञवाली बताउँछन् ।

उनले पनि व्यावसायिक रुपमा ५० कट्ठामा केराखेती गर्दै आएका छन् । केरा बिक्रीमा समस्या भएपछि 'डोर टू डोर सेलिङ' गर्ने योजना रहेको उनले बताए । व्यापारीले नै लैजाने मूल्यमा स्थानीयलाई दिएर घरघरमा लगेर बिक्री गर्न दिने योजना उनले सुनाए । भारतीय बजारबाट दाङका बजारमा दिनहुँ सस्तो मूल्यमा केरा भित्रिएपछि यहाँ उत्पादन भएको केराले बजार पाउन नसकेको उनको भनाइ छ ।

उनी जस्तै सिसहनिया निवासी गायत्री चौधरीले केरा बिक्री नहुँदा समस्या भएको बताइन् । दुई बिघा जग्गामा गरेको केराखेतीबाट उत्पादित केरा बिक्री नहुँदा बारीमा कुहिन थालेको उनले जनाइन् । केरा बिक्रीका लागि तयार भए पनि मूल्य नपाउँदा बिक्री गर्न नसकेको किसान चौधरीको भनाइ छ । उनले भनिन्-"व्यापारीले दर्जनको रु २० मूल्य दिने गरेका छन्, त्यसरी दिँदा त लगानी नै उठ्दैन, कसरी बिक्री गर्नु ?"

खेती गर्न सजिलो र राम्रो आम्दानी हुने भएकाले धान, तोरी, मसुरोखेती छाडेर केराखेतीमा लागे पनि भारतीय केराका कारण स्थानीय उत्पादनले ठाउँ नपाउँदा लाखौँ रुपैयाँ डुब्ने जोखिम बढेको उनको भनाइ छ । मालभोग, हरिसाल, चिनी केरालगायत जातका केरा दाङको ६०० बिघा क्षेत्रफलमा खेती हुने गरेको छ । केराको जात हेरेर रु २५० देखि रु ५०० एउटा केराको बोटमा किसानको लगानी भएको हुन्छ । स्वदेशमा नै उत्पादन भएको केराको समर्थन मूल्य तोकेर बजारको 'ग्यारेन्टी' सरकारले गर्नुपर्ने माग केरा उत्पादक किसानको रहेको छ ।

मालपोत कार्यालयमा जलेका श्रेस्ता कायम गर्न थालियो

दाङ । जेनजी आन्दोलनका क्रममा आगजनी गरेर नष्ट गरिएका श्रेस्ता कायम गर्न मालपोत कार्यालयले काम थालेको छ ।

मालपोत कार्यालय तुलसीपुर र घोराहीले जलेका श्रेस्ता कायम गर्नका लागि सूचना जारी गरी मोठहरु कायम गर्न थालेको हो । मालपोत कार्यालय तुलसीपुरका नायव सुब्बा एवं सूचना अधिकारी शान्तराज गौतमका अनुसार मोठ कायम गर्न दुवै कार्यालयले जग्गाधनीसँग भएको सकल जग्गाधनी प्रमाण पुर्जा र प्रतिलिपी, नेपाली नागरिकताको सकल प्रमाणपत्र र प्रतिलिपि, चालु आर्थिक वर्षको मालपोत बुझाएको रसिद र प्रतिलिपि तथा जग्गा रोक्का भएमा राख्ने निकायको सहमति ल्याउनुपर्ने छ ।

जग्गाधनीसँग भएको सकल जग्गाधनी पुर्जा र एलआरएमआइसमा भएको अभिलेख भिडेमा प्रणालीबाट त्यस्तो जग्गाको श्रेस्ताको प्रिन्ट गरी प्रमाणित गरी नयाँ श्रेस्ता कायम गरिने सूचना अधिकारी गौतमले बताए । उनका अनुसार यदी त्यसमा फरक पर्न गएमा डिएमएसमा भएको अभिलेखसँग रुजु गर्ने र एलआरएमआइएसमा विवरण अद्यावधिक गरी त्यस्तो जग्गाको श्रेस्ता प्रिन्ट गरी प्रमाणित गरी नयाँ श्रेस्ता कायम गर्ने तथा यी दुबैमा नभिडेमा तामेलीमा रहेको अभिलेख भिडेको अवस्थामा एलआरएमआइएसमा विवरण अद्यावधिक गरी त्यस्तो जग्गाको श्रेस्ता प्रिन्ट गरी प्रमाणित गरी नयाँ श्रेस्ता कायम गर्ने गरी सूचना जारी गरिएको छ ।

यी कुनै पनि कार्यले श्रेस्ता कायम हुन नसकेमा मुद्दा फाँटबाट हुने काम कारबाही कार्यालयको भौतिक संरचना व्यवस्थापन भएमा मात्रै काम हुने सूचना अधिकारी गौतमले जनाए । घोराही र तुलसीपुरमा रहेका मालपोत कार्यालयमा तोडफोड तथा आगजनी हुँदा कार्यालयमा रहेका सम्पूर्ण कागजात जलेर नष्ट भएका थिए । दुवै भवनमा आगजनीबाट क्षति हुँदा अहिले ती कार्यालयले जलेका भवनका केही कोठामा बसेर सेवा प्रवाह थालेका छन् । तुलसीपुर मालपोत कार्यालयमा ४० हजारभन्दी बढी व्यक्तिका श्रेस्ता जलेर नष्ट भएका सूचना अधिकारी गौतमले जानकारी दिए ।

रुपन्देहीमा...

'भदौ २३ र २४ को जेनजी आन्दोलनपछि बदलिएको परिस्थितिमा कानुनको पालना गर्दै प्रशासन, सुरक्षा निकाय,आम नागरिक र निजी क्षेत्र सबै मिलेर शान्ति सुरक्षा र अमनचयन कायम गनुपर्ने अवस्था छ ।'-प्रजिअ पाण्डेले भने ।

आइतबारदेखि सुरु भइ छठको अर्को दिनसम्म लागू हुने सुरक्षा योजनाअनुसार १६ वटै पालिकामा सादा पोशाकमा पर्याप्त प्रहरी खटाउने, सुरक्षा निकायले गस्ती बढाउने, छठ घाटहरुको स्थान निर्धारण गरी तारबार र डोरी टाँगेर दुर्घटनाबाट सुरक्षित बनाउने निर्णय भएको उनले बताए ।

डेंगुको...

यो लामखुट्टे विशेषगरी मानिसहरूसँग बस्न रुचाउँछ । घरभित्र पर्दामुनि अँध्यारो ठाउँमा, अलिकति छायामुनि र टेबलमुनि बस्न रुचाउँछ । यसले मुख्यतः घाम झुल्कने समय र घाम अस्ताउने समयको केही घण्टा अगाडि पछाडि टोक्ने गर्छ ।

डेंगुबाट बच्ने सबैभन्दा महत्वपूर्ण उपाय भनेको लामखुट्टेको टोकाइबाट जोगिनु हो । त्यसका लागि साँझ-बिहान बाहिर ननिस्कनु, पूरा शरीर ढाक्ने लुगा लगाउनु, झ्याल-ढोकामा जाली हाल्नु, झुलमा सुत्नु र धुप वा अन्य कीटनाशक प्रयोग गर्नु प्रभावकारी उपाय हुन् । साथै सामुदायिक तहमा लामखुट्टे वृद्धि हुने स्थानलाई नष्ट गर्नु आवश्यक छ ।

डेगु नियन्त्रण गर्न लामखुट्टेको लार्भा नष्ट गर्ने अभियान नै सबैभन्दा मुख्य उपाय हो । यसले लामखुट्टेको पूरै वृद्धि विकासलाई रोक्छ । डेंगु सामान्य रोग मात्र होइन । एउटै व्यक्तिलाई दोस्रो पटक संक्रमण भयो भने अवस्था गम्भीर हुनसक्छ । आन्द्रामा रक्तस्राव वा शरीरमा प्लाज्मा लिकेज भएर रक्तचाप घट्दा मृत्यु नै हुन्छ ।

विशेषगरी बच्चा, वृद्ध, दीर्घरोग भएका (जस्तै मधुमेह, उच्च रक्तचाप) व्यक्तिहरू बढी जोखिममा हुन्छन् । त्यसैले जोगाउन सक्ने एउटा मुख्य उपाय भनेकै लामखुट्टेको वृद्धि विकास रोक्नु हो ।

Government of Nepal
Ministry of Physical Infrastructure and Transport
Road Division,Butwal, Rupandehi

Invitation for Bids

Notice No.- RDBTL/04/082/83

First Date of Publication: 2082-06-28 (14th Oct., 2025)

Road Division, Butwal invites electronic bids from eligible bidders for the construction works under Contract No. RDBTL/082/83-23 to 30, in accordance with National Competitive Bidding procedures.For further details regarding this Invitation for Bids, interested bidders are requested to visit the notice board of Road Division, Butwal or the Public Procurement Monitoring Office (PPMO) website at http://bolpatra.gov.np/egp

Division Chief

शिवराज नगरपालिका

नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
चन्द्रौटा, कपिलवस्तु
लुम्बिनी प्रदेश, नेपाल

बोलपत्र स्वीकृत गर्ने आशयको सूचना

मिति :२०८२/०६ /२८

यस शिवराज नगरपालिका नगर कार्यपालिकाको कार्यालयले निम्नानुसारको खरिद कार्यको लागि निर्धारित मिति भित्र विद्धुतीय खरिद प्रक्रियामा दर्ता भएका बोलपत्रको मुल्यांकन पछि न्युनतम मुल्यांकित सारभूत रुपमा प्रभावग्राही रहेको तपसिल बमोजिमको बोलपत्रदाताको बोलपत्र सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ को दफा २७ को १ बमोजिम स्वीकृतिको लागि छनौट भएको व्यहोरा सम्बन्धित सबै बोलपत्रदाताहरुलाई जानकारीका लागि तथा सोहि ऐन को दफा २७ को २ र ३ को प्रयोजनको लागि यो बोलपत्र स्वीकृत गर्ने आशयको सूचना प्रकाशन गरिएको छ ।

तपसिल:

क्र.श.	ठेक्का न.	योजनाको नाम	निर्माण व्यवसायीको नाम	कबोल रकम (भ्याट सहित)रु
1	01/SM/ GOODS/ 082/83	procurement of Medicines and Medical Accessories	M/s. Newton Medico pharma Madhyapur Thimi-1 Bhaktapur	1464640.91

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

बिमालेख हराएको सूचना

मेरो निम्न विवरण भएको लाइफ इन्स्योरेन्स कर्पोरेशन नेपाल लि.को बिमालेख यही मिति २०८२।०४।१० गते बर्दघाटदेखि बुटवल जाने क्रममा हराएको हुँदा फेला पार्नु हुने महानुभावहरुले नजिकैको प्रहरी कार्यालय वा निम्न ठेगानामा सम्पर्क गरिदिनु होला ।

नाम : देवी शर्मा न्यौपाने
ठेगाना : सरावल-१,नवलपरासी
बिमालेख नं. : २५५७०३८५२
सम्पर्क : ९८६९२०२७०७

बिमालेख हराएको सूचना

मेरो निम्न विवरण भएको लाइफ इन्स्योरेन्स कर्पोरेशन (एल.आइ.सी.) नेपाल लि.को बिमालेख यही मिति २०८२।०४।१०गते बर्दघाटदेखि बुटवल जाने क्रममा हराएको हुँदा फेला पार्नु हुने महानुभावहरुले नजिकैको प्रहरी कार्यालय वा निम्न ठेगानामा सम्पर्क गरिदिनु होला ।

नाम : कृष्ण प्रसाद पाण्डे
ठेगाना : बर्दघाट-९, भुताहा,नवलपरासी
बिमालेख नं. : १५००२७६४०
सम्पर्क : ९८४७५३८७५१

ट्वाइलेट सफा गराउनुहोस्

सेफ्टी ट्याङ्की, भरिएर, शिरनाली जाम भएर समस्या परेको छ ?
हामी तपाईंको समस्या तुरून्त ५ मिनेटमै हल गरी दिनेछौं ।
क्षेत्र: लुम्बिनी, भैरहवा, परासी, बुटवल मर्चवार

प्रो. रामशाह शाहानी
विशाल सेनेटरी
बर्मेलीटोल, भैरहवा
मो.9847324755,9804406297

ट्वाइलेट सफा गराउनुहोस्

तपाईको सहर बुटवल तथा लुम्बिनी अंचलमा आधुनिक जापानीय मेशिनद्वारा सेफ्टी टंकी ट्वाइलेटको रिङ्ग भरिएमा १० मिनेटमा नै सफा गरिनेछ ।

- ट्वाइलेट, वाथरुम, किचन र नाली जाम भएमा हामीलाई सम्झनुहोस् ।
- लोडसेडिङ्ग भएको बेलामा पनि अत्याधुनिक भ्याकुमद्वारा १० मिनेटमै सफेटी टंकीको रिङ खाली गरिने छ ।

सुपथ मूल्यमा काम गर्ने र गराउन हामीलाई एक चोटी सेवा गर्ने मौका दिनुहोस

सम्पर्क:
सीताराम सफा सेनेटरी
भैरहवा
९८६९७८९२७५,९८००७६०६२२

ट्वाइलेट सफा गराउनुहोस्

के तपाईको घरको शिट, नाली, जाम भयो भने चिन्ता नलिनुहोस र सेनेटरी जगतमै बढी क्षमता, अत्याधुनिक प्रविधि, पावर फूल रोटर भ्याकुम पम्प,बिजुली नचाहिने एक मात्र सेनेटरीलाई सम्पर्क गर्नुहोस् । लोडसेडिङ्गको बेला पनि सेवा दिइने छ ।

सम्पर्क:
तिनाउ सेनेटरी
बुटवल-१०, सुखखानगर, रूपन्देही,
फोन: ९८५७०५८८१३,९८०७१८०८१३

रु.जि.हु.द.न.१३/०६३/०६४

२०८२ असोज २८ गते, मंगलबार
Tuesday October 14, 2025

न.प.जि.प्र.का.द.न.४/०४५/०४६

दैनिक लुम्बिनी
निजी क्षेत्रबाट निरन्तर प्रकाशित पहिलो राष्ट्रिय दैनिक

संघर्षशिल महिला:

रूपन्देहीको तिलोत्तमा नगरपालिका वडा नं. ३ जानकीनगरमा विगत १६ वर्षदेखि आफ्नो एकल लगानीमा कल्पना पाण्डेले दुर्गा तेलमिल सञ्चालन गरेकी छिन् । बिहान ४ बजेदेखि राति ११ बजेसम्म उनी काममा खट्ने गरेकी छन् । सामान्य लेखपढ गरेकी उनले आफ्ना छोरा छोरीलाई भने उच्चशिक्षा पढाइरहेकी छिन् । उनको मिलमा हुम्ला, जुम्ला, मनाङ, मुस्ताङलगायतका विभिन्न पहाडी जिल्लामा पाइने तोरीको तेलसँगै रैथाने अन्नबाली दाल, चामल, मकै, फापर, कोदोलगायतका खाद्यान्न कुटानी पिसानीसँगै खरिदबिक्री हुने गर्दछ । तस्विरः तिलक महत

राष्ट्रियता र युवाको भूमिकामा विद्यार्थीलाई अभिमुखीकरण गरिँदै

बुटवल । राष्ट्रियता, भौगोलिक अखण्डता, वीर पुर्खाहरुको योगदान र युवाहरुको भूमिकाका विषयमा युवा पुस्तालाई जानकारी गराउने उद्देश्यसहित बुटवलमा वृहत् शिक्षामूलक अभिमुखीकरण कार्यक्रम हुने भएको छ ।

सुस्ता बचाउ युवा अभियान र सुस्ता बचाउ अभियान नवलपरासीको संयुक्त आयोजनामा आगामी कात्तिक १४ गते बुटवलको अन्तर्राष्ट्रिय सम्मेलन केन्द्रको सभाहलमा अभिमुखीकरण आयोजना हुने भएको आयोजकले जनाएका छन् । कार्यक्रममा सीमाविद बुद्धिनारायण श्रेष्ठ र नेपाली सेनाका पूर्व उपरथी राष्ट्रिय रक्षाविद डा.पूर्णबहादुर सिलवालले राष्ट्रियताका विविध पक्षमा प्रशिक्षण दिने सुस्ता बचाउ युवा अभियनका योगेन्द्र गौतमले बताए । कार्यक्रमले विशेषगरी युवा विद्यार्थीमा देशप्रतिको माया, जिम्मेवारी र सचेतनाको भावना थप प्रगाढ बनाउनुका साथै राष्ट्रियताको भावना सुदृढ गर्न, सीमासम्बन्धी यथार्थ भ्नन र देशप्रेममा जागरुक एवं प्रेरित गर्न महत्वपूर्ण अवसर प्रदान गर्ने गौतमको विश्वास छ ।

कार्यक्रममा रुपन्देहीसहित नवलपरासी, कपिलवस्तु र पाल्पाका कक्षा ९ देखि कक्षा स्नातक तहसम्मका युवा विद्यार्थीहरु सहभागी हुने भएका छन् । हरेक जिल्लाबाट कम्तिमा ५० जना विद्यार्थीहरु सहभागी हुने अपेक्षा गरिएको छ ।

कार्यक्रमलाई निजी तथा सामुदायिक विद्यालय तथा बुटवलको लखन ब्रदर्स क्लबले सहयोग र सहकार्य गरेका छन् ।

कार्यक्रमबारे जानकारी दिन आयोजित पत्रकार सम्मेलनमा दीप बोर्डिङ हाइस्कूलका प्राचार्य टिकाराम न्यौपाने, नविन औद्योगिक कदरबहादुर रीता माविका प्राचार्य प्रेमबहादुर बस्नेतलगायतले कार्यक्रमलाई उपलब्धिमूलक र युवाहरुमा सचेतना जागृत गर्ने खालको हुनेमा विश्वास व्यक्त गरे ।

लुम्बिनी नेत्रालयको बुटवलमा शाखा विस्तार

बुटवल । लुम्बिनी नेत्रालय प्रा.लि.ले आफ्नो सेवा क्षेत्र विस्तार गर्दै बुटवलमा नयाँ शाखा सञ्चालनमा ल्याएको छ । स्थानीयस्तरमै गुणस्तरीय आँखा उपचार सेवा उपलब्ध गराउने उद्देश्यले यो शाखा स्थापना गरिएको बुटवलमा खुल्यो लुम्बिनी नेत्रालयका एमडि हिरा शाहले जानकारी दिए । बुटवलमा शाखा खोल्दा ३ करोड लगानी भएको उनले जानकारी दिए ।

कृष्णनगरमा केही दिनमै र लुम्बिनीमा पनि शाखा खुल्दै गरेको उनले जानकारी दिए । उद्घाटनको अवसरमा कार्तिक १ सम्म ओपिडी र औषधि निःशुल्क तथा अपरेशनहरुमा ५० प्रतिशत छुट रहेको उनले जानकारी दिए ।

वि.सं. २०६२ साल चैत २८ गते स्थापना भएको लुम्बिनी नेत्रालयले नेपालमा अन्धोपन न्यूनीकरण गर्ने राष्ट्रिय लक्ष्यलाई सहयोग पुऱ्याउने उद्देश्यका साथ सेवा सुरु गरेको हो । हालसम्म करिब ६ लाख ५० हजारभन्दा बढी सेवा ग्राहीले नेत्रालयबाट सेवा लिइसकेका छन् । ग्रामीण क्षेत्रका नागरिकलाई लक्षित गर्दै नेत्रालयले प्रत्येक वर्ष पाँचदेखि छ वटा निःशुल्क आँखा शिविर सञ्चालन गर्दै आएको छ । यस माध्यमबाट हालसम्म १ लाख ९५ हजारभन्दा बढी व्यक्ति प्रत्यक्ष रूपमा लाभान्वित भएका छन् ।

बुटवल शाखामा पनि अत्याधुनिक प्रविधिहरू जडान गरिएको छ । यसमा ओसीटी, भिएएफए, बी-स्क्यान अल्ट्रासाउन्ड र लेजर प्रविधि प्रयोग गरी आँखासम्बन्धी जटिल समस्या पहिचान र उपचार गर्ने सुविधा उपलब्ध छ ।

क्याटराक्ट (मोतीयाबिन्दु) सर्जरीमा बिना सुई, बिना टाका र बिना पट्टी प्रविधि प्रयोग गरिन्छ । अपरेशनका लागि बिरामीलाई करिब १० देखि १५ मिनेट मात्र लाग्ने र सोही दिन घर फर्कन सक्ने सुविधा उपलब्ध गराइएको छ ।

यसका अतिरिक्त नेत्रालयले लो भिजन रिहाबिलिटेसन क्लिनिक सञ्चालन गर्दै कमजोर दृष्टिवाल बिरामीलाई सहयोग पुऱ्याउँदै आएको छ । साथै, आँखाको नानी प्रत्यारोपण सेवा पनि सुरु गरिएको छ, जसबाट आँखाको नानी गुमाएका बिरामीलाई पुनः दृष्टि प्रदान गर्ने प्रयास भइरहेको छ ।

नेत्रालयमा हाल ६ जना वरिष्ठ नेत्र विशेषज्ञ कार्यरत छन् । तिनका साथै ५५ जना प्राविधिक तथा प्रशासनिक कर्मचारीहरू सेवा सञ्चालनमा संलग्न छन् । नेत्रालयले उच्चस्तरीय सेवा प्रदान गर्नुका साथै स्थानीय युवालाई रोजगारीका अवसर पनि सिर्जना गरेको छ ।

नेत्रालयका अनुसार, बुटवलमा शाखा विस्तारसँगै लुम्बिनी क्षेत्रका नागरिकले राजधानीसम्म पुग्नुपर्ने बाध्यता अन्त्य भएको छ र अब आधुनिक प्रविधिसहितको आँखा उपचार सेवा स्थानीयस्तरमै सहज रूपमा प्राप्त गर्न सकिनेछ । उद्घाटन समारोहमा नेत्रालयका डा. अनिल शेरचन, आँखाको नानि प्रत्यारोपण विशेषज्ञ डा. ज्योति सापकोटा, रेटिना सर्जन, चिफ मेडिकल डाइरेक्टर डा. सन्तोष सुवेदीलगायतले बोलेका थिए ।

बुटवल उद्योग वाणिज्य संघको ७२औं साधारण सभा :

तोकिएकै मितिमा चुनाव होस, दलहरू निर्वाचनमा जाउन्- उद्योगी व्यवसायी

बुटवल । मुलुकमा शान्ति र विकासका लागि राजनीतिक स्थितरतामा जोड दिँदै उद्योगी व्यवसायीहरुले तोकिएकै मितिमा चुनाव हुनुपर्ने र उक्त चुनावमा राजनीतिक दलहरु सहभागी हुनुपर्ने धारणा राखेका छन् । बुटवल उद्योग वाणिज्य संघ रुपन्देहीको सोमबार सम्पन्न ७२औं वार्षिक साधारणसभाको उद्घाटन कार्यक्रममा बोल्ने उद्योगी व्यवसायीहरुले सधैंभरी भइरहेका आन्दोलन र राजनीतिक अस्थिरताले मुलुकलाई पछाडि धकेल्नुका साथै लगानीको समेत असुरक्षा बढ्दै गएकोमा चिन्ता व्यक्त गरे ।

कार्यक्रममा बुटवल उप-महानगरपालिकाका नगरप्रमुख खेलराज पाण्डेयले यस क्षेत्रको आर्थिक तथा सामाजिक विकासमा निजी क्षेत्रले खेलेको भूमिकाको प्रशंसा गर्दै स्थानीय सरकार निजी क्षेत्रसँग हातेमालो गरेर अगाडि बढेको बताए ।

देशमा पछिल्लो पटक भएको जेनजी युवा विद्यार्थीको आन्दोलनका विषयहरु सान्दर्भिक रहेको बताउँदै उक्त आन्दोलनको आडमा भएका गतिविधिको विरोध उनले गरे ।

त्यसैगरी उप-प्रमुख सावित्रादेवी अर्यालले पनि निजी क्षेत्र आर्थिक विकासको मेरुदण्ड भएको बताउँदै औद्योगिक विकास र आर्थिक गतिविधिलाई चलायमान बनाउने विषयमा निजी क्षेत्रसँग फरक मत नरहेको भनाइ राखेकी थिइन् ।

नेपाल उद्योग वाणिज्य महासंघका जिल्ला नगर उपाध्यक्ष सुरकृष्ण वैद्यले देशमा उत्पन्न असहज परिस्थितीका कारण निजी क्षेत्र धर्मराएको बताउँदै निजी क्षेत्रको मनोवल उठाउनेगरी सुरक्षाको वातावरण बन्नुपनेबताए ।

त्यसैगरी नेपाल उद्योग वाणिज्य महासंघका बस्तुगत उपाध्यक्ष हेमराज ढकालले पनि जेन-जी आन्दोलनका क्रममा औद्योगिक तथा व्यवसायिक प्रतिष्ठानमा भएको तोडफोड, आगजनी तथा चोरी र लुटपाटका घटनाले निजी क्षेत्रको मनोबल गिराएको जनाए ।

नेपाल उद्योग वाणिज्य महासंघका लुम्बिनी प्रदेश अध्यक्ष कृष्णप्रसाद शर्माले अहिले निजी क्षेत्रका लागि प्रतिकुल समय रहेको बताउँदै सुरक्षाको प्रत्याभूति दिलाउन सरकारसँग माग गरे । संघका पूर्वअध्यक्ष सुरेन्द्रप्रसाद श्रेष्ठले औद्योगिक विकास आथिर्क चलायमान बढाउनका लागि सोहीअनुसारको नीतिगत व्यवस्था सहित उद्योगी व्यवसायीलाई लगानीको सुरक्षा र भरपर्दो शान्ति सुरक्षाको व्यवस्था मिलाउन आग्रह गरे ।

कार्यक्रममा स्वागत गर्दै बुटवल उद्योग वाणिज्य संघका अध्यक्ष हरिप्रसाद अर्यालले यस क्षेत्रको आर्थिक तथा सामाजिक विकासका लागि संघले गरेका पहल तथा प्रयासहरुको बारेमा जानकारी गराए । कार्यक्रममा सिद्धार्थनगर उद्योग वाणिज्य संघका अध्यक्ष नेत्रप्रसाद आचार्य, इलाका प्रशासन कार्यालय बुटवलका प्रमुख रामचन्द्र अर्याल, उद्योग व्यापार संघका अध्यक्ष विष्णुप्रसाद पाण्डे, पश्चिम नेपाल बस व्यवसायी प्रालिका अध्यक्ष दधिराम खरेललगायतले आ-आफ्नो धारणा राखेका थिए ।

यसैगरी बुटवल उद्योग वाणिज्य संघ रुपन्देहीले इलाका प्रशासन कार्यालय बुटवललाई कम्प्युटरसहितका उपकरण प्रदान गरेको छ भने नेपाल प्रहरी राजमार्ग सुरक्षा तथा ट्राफिक व्यवस्थापन कार्यालय लुम्बिनी प्रदेश कार्यालय बुटवललाई ह्वील लक प्रदान गरिएको छ ।

लुम्बिनी प्रदेशसभाको हिउँदे अधिवेशन तिहारपछि

दाङ । लुम्बिनी प्रदेशसभाको हिउँदे अधिवेशन आह्वान गर्ने तयारी गरिएको छ । सामान्यतयाः हिउँदे अधिवेशन मङ्सिर, पुसतिर बस्ने भए पनि मुलुकमा विशेष परिस्थिति सिर्जना भएकाले दिपावलीपछि प्रदेशसभाको बैठक आह्वानको तयारी भइरहेको छ ।

लुम्बिनी प्रदेश सरकारले यसका लागि तयारी थालेको छ । लुम्बिनी प्रदेश सरकारका प्रवक्ता तथा कृषि, भूमि व्यवस्था तथा सहकारी मन्त्री दिनेश पन्थीले सरकारले सांसदलाई बिजनेस तयार पार्ने काम गरिरहेको जनाए । 'अब बस्ने हिउँदे अधिवेशनमा प्रदेशसभालाई बिजनेस दिने गरी कामको तयारी गरिरहेका छौं ।'-उनले भने ।

मन्त्रिपरिषद् बैठकले दुईवटा विधेयक प्रदेशसभामा पेस गर्ने स्वीकृतिसमेत दिएको बताउँदै अन्य विधेयकको काम आन्तरिक रूपमा चलिरहेको उनले जानकारी दिए । मन्त्रिपरिषद्बाट लुम्बिनी प्रज्ञा प्रतिष्ठान स्थापना तथा सञ्चालनसम्बन्धी विधेयक स्वीकृत गर्ने र जीवनाशक विषादी व्यवस्थापन तथा नियमनसम्बन्धी विधेयक प्रदेशसभामा पेस गर्न स्वीकृति दिने निर्णय भएको छ । यस्तै, दलित अधिकार विधेयक, थारू समुदायको चाडसम्बन्धी विधेयक पनि अन्तिम चरणमा पुगेका छन् । अन्य विधेयकहरूमा मन्त्रालयहरूले काम गरिरहेको सरकारले जनाएको छ ।

लुम्बिनी प्रदेशसभा सचिव दुर्लभकुमार पुन मगरले तिहारयता संसद बस्ने सम्भावना नभएकाले सोहीअनुसार सरकारले आह्वान गर्नासाथ आफूहरू तयारी अवस्थामा रहेको बताए । लुम्बिनी प्रदेशको दोस्रो प्रदेशसभाले हालसम्म १९ वटा विधेयक दर्ता गराएको छ, जसमध्ये १४ वटा विधेयक प्रमाणीकरण भएका छन् । दुईवटा विधेयक दर्ता भए पनि प्रदेशसभाबाट पारित भएर प्रमाणीकरणको चरणमा छन् । यस्तै दुईवटा विधेयकको लागत कट्टा गरिएको छ भने एउटा प्रदेशसभाबाट पारित भए पनि प्रमाणीकरणका लागि अस्वीकृत भएको लुम्बिनी प्रदेशसभा सचिव पुनले जानकारी दिए ।

उनका अनुसार जिल्ला सभा तथा जिल्ला समन्वय समिति सञ्चालनसम्बन्धी ऐन, २०७५ लाई संशोधन गर्न बनेको विधेयक र स्थानीय तहका पदाधिकारी तथा सदस्यहरूको सुविधासम्बन्धी ऐन, २०७६ लाई संशोधन गर्न बनेको विधेयक दर्ता भए पनि प्रदेशसभामा प्रस्तुत भएका छैनन् ।

यस्तै लुम्बिनी प्रशिक्षण प्रतिष्ठानको स्थापना, सञ्चालन तथा व्यवस्थापन सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको विधेयक २०७९ र स्वास्थ्य सेवा ऐनको लागत कट्टा गरिएको छ । सरकार परिवर्तनसँगै फेरि लुम्बिनी प्रशिक्षण प्रतिष्ठानको स्थापना तथा सञ्चालनसम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको विधेयक परिमार्जन गरेर दर्ता गरिएको छ । उक्त विधेयक दर्ता भए पनि अझै प्रदेशसभामा पेस भएको अवस्था छैन ।

अब सरकारले हिउँदे अधिवेशनमा थप विधेयक दर्ता गर्दा संख्या वृद्धि हुनेछ । लुम्बिनी सरकारले बजेट पारित गरेपछि केही दिन मात्रै बसेर प्रदेशसभा अधिवेशन अन्त्य गरिएको थियो ।

प्रदेशसभा अन्त्यसँगै मुलुकमा चलेको आन्दोलनबाट परेको प्रभावबारे लुम्बिनी प्रदेशसभाका सांसदहरूको भूमिका थप आवश्यक पर्ने भए पनि प्रदेशसभा बैठक बसेको छैन । सांसदहरूले प्रदेशसभाबाट सरकारका कामकारबाहीलाई दबाब दिनका लागि छिटो बैठक राख्नुपर्ने माग गरेका छन् ।

आकर्षक डिजाइन तथा छपाई

सबै किसिमका रंगिन तथा सादा डिजाइनका साथै सम्पूर्ण छपाईको लागि सधै हामीलाई सम्झनुहोस् !

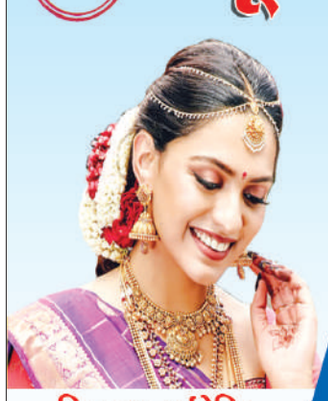
आइडिया डिजाइनर्स/अफसेट प्रेस

सम्पर्क:
बुटवल-७, पुरानो बसपार्क (सब्जीमण्डी पछाडि)
यातायात मजदूर संघको भवनमा
फोनः-०७१-५५०२९३ मो.९८५७०३५३८०,९८४७१२३९५७
E-mail:ideapressbtl@gmail.com

प्रो. मञ्जु एण्ड सन्स
फोनः ०७१-५३५३१७
९८५७०६०३६८, ९८५७०६०३८४

KKJ न्यू कुमकुम ज्वेलर्स

वि.पि. चोक, बुटवल-४, रूपन्देही

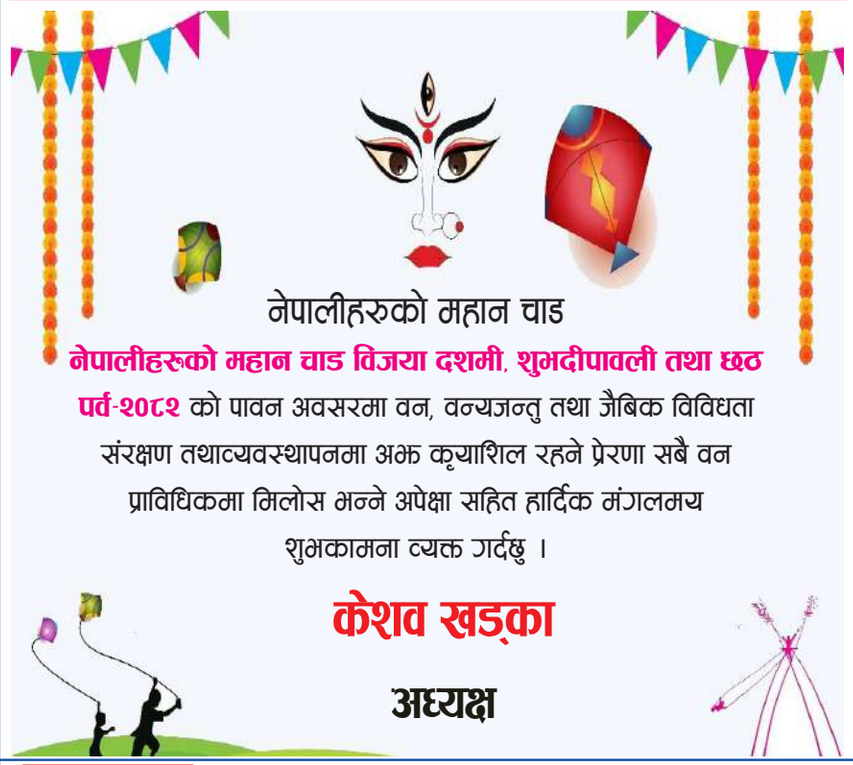

विगत १५ वर्षदेखि तपाईको सेवामा समर्पित

स्वदेशी तथा विदेशी डिजाइनका शुद्ध सुन चाँदीबाट बनेका गर-गहनाको एकमात्र विश्वासिलो पसल

पुराना गहनाहरू संग नयाँ गहना साट्नुका साथै खरिद विक्री गर्नुपरेमा हामीलाई सम्झनुहोस्

हार्दिक शुभकामना

नेपालीहरुको महान चाड

नेपालीहरूको महान चाड विजया दशमी, शुभदीपावली तथा छठ पर्व-२०८२ को पावन अवसरमा वन, वन्यजन्तु तथा जैविक विविधता संरक्षण तथाव्यवस्थापनमा अझ कृयाशिल रहने प्रेरणा सबै वन प्राविधिकमा मिलोस भन्ने अपेक्षा सहित हार्दिक मंगलमय शुभकामना व्यक्त गर्दछु ।

केशव खड्का
अध्यक्ष

नेपाल वन प्राविधिक संघ
लुम्बिनी

सिद्धार्थ पब्लिकेशन (प्रा.) लि. द्वारा प्रकाशित दैनिक लुम्बिनीको लागि अध्यक्षः मोहन चापागाईं, सल्लाहकारः एम.बी. विश्वकर्मा, प्रबन्ध सञ्चालकः महेश रिजाल, सम्पादकः शेरबहादुर केसी, सह-सम्पादक : टि.आर. शर्मा
प्रधान कार्यालयः बुटवल-११, माझगाउँ, रूपन्देही, लुम्बिनी प्रदेश नेपाल, फोन : ०७१-५३०६४०, ५३७६४० इमेलः dailylumbini@gmail.com(Advt), lumbininews@gmail.com (News) मुख्य शाखा कार्यालय भैरहवा, फोनः ०७१-५७२२६७ अनलाइन संस्करण lumbinipatrika.com